

(1924), dokumentálva, hogy ez a folyóirat nem riadt vissza a diszkussziótól, nem tért ki az önismeret követelményei elől és a legnagyobb liberalizmussal kezelte a más irányú célkitűzések elvi szempontjait is. Hornyánszky Gyula körülbelül ugyanarra a konklúzióra jutott, amire Császár Elemér. A *Minerva* lapjairól olvasható le ilyenformán az az állásfoglalás, amely egyesíti az erőket a „kettészakadt” irodalomtudomány területén is:

„A pozitívizmust nem lehet végleg letűnt, elintézett mozgalomnak tekinteni. A pozitívizmus a mai napig él, egyrészt, mert bizonyos igazságai-
ban örökkön fog élni, másrészt, mert az emberi értelemben mindenkor meg-
lesz a készség, hogy bizonyos pozitívista gondolkozási szempontok és for-
mák újból és újból föltámadjanak. Hitem szerint az individualizmusnak és
pozitívizmusnak tételeiből egyaránt kell válogatnunk, ha ahhoz a történet-
bölcselethez akarunk eljutni, amely a historikus igényeinek és érdekeinek
a legmegfelelőbb”. (1924:152.)

Ezzel le is zárhatjuk ezt a vitáig el sem jutott vitát, amelyből végered-
ményképen az szűrődik le, hogy egy gyékényen megáruulhat a két filológiai irány.
Aki pedig bizalmatlanok az új irodalomszemlélet exaktségával és „tudományos-
ságával” szemben, azoknak Széchenyiivel felelhetünk: „Gyűlölöm az okost
poézis nélkül, inkább szeretem a poétát okosság nélkül”.

(Szeged.)

Zolnai Béla.

LEVELESTÁR.

Kritikai recept. Ha meg akarja tanulni a legmodernebb kritikai kiszólásokat, mint a kizárólagos fajmagyarság kellékeit, olvassa szorgalmasan az *Előőr*-sőt. Ime néhány szemelvény az *Előőr*s sistergős szókincséből: „galagoly”; „üres bugyuta”; „olajos habarcsú nyelv pájcsli”; „egy ilyen ták, egy ilyen tatár, egy ilyen gyüge, egy ilyen gocoj, egyszóval: egy ilyen hólyag”. „minden egyéb, e r d é l y i i r o d a l o m, új irány: csak fityfranc és pókedelem”; „nemzetiszű szajhaság”; stb. stb. — *Danton halála.* A kommün alatt tényleg tilos volt előadni az Ember tragédiájának falanszter-jelenetét. Sőt a népbiztosság el is koboztatta a könyvesboltok példányait . . . De ebből még nem következik, hogy *Pekár* Gyula Dantonját is le kellene tiltani a színpadról. — *Márssal társalkodó londoni Vénusz.* A vers címe kitűnő és a témája is elég modern, csak a csomagolásról hiányzik a Múza pecsétje. Addig nem közölhetjük, amíg meg nem érkezik a marsbeli rádióválasz. — *Védelem P. J. számára.* A vitába nem szólunk bele. Amíg „dilettanti” certant, addig sub judice „stylus” est. Tudományos műhelystylusra nem lehet a „művészi” essay mértékét szabni. A kérdés lényege különben is mélyebben van, mint a stylus-felszín. Nem írni kell tudni, hanem eredetien gondolkozni. Lapos-truizmusok és elcsépelet klisék alkalmazása helyett új szempontok és új gondolatok adaequat kifejeződését kell megteremteni. Ne stílust, hanem embert műveljünk. — *Fővárosi.* Nagyrabecsülhetjük kiváló politikusainkat, de az már mégis csak ízléstelenség, ha valaki *A s s i s i S z e n t F e r e n c h ö z* hasonlítja őket. — *John Meier.* A plágium-ügyben még nem láthatunk tisztán. Audi alteram partem. — *Hirig Simon.* A *h i r i g* szó eddig még nincs szótározva. Csak durva prózában használatos, valósággal verista kifejezés. Annyit jelent, hogy „verés”. *S i m o n* a pesti jassz nyelven = „nem lett a dologból semmi”. Azért mondják néha, hogy: „Hirig Simon”.